

Aanpak, effecten en belangen Delfland bij Blankenburgtunnel

In deze notitie wordt ingegaan op de betrokkenheid en de aanpak van Delfland bij het project Blankenburgtunnel en op de inhoudelijke effecten en belangen van Delfland bij de komst van de nieuwe weg.

1 BETROKKENHEID EN AANPAK VAN DELFLAND BIJ HET PROJECT

1.1 Inleiding

De Blankenburgtunnel (Nieuwe Westelijke Oeververbinding) is voor Delfland een zgn 'complex project van derden'.

Voor de Nieuwe Westelijke Oeververbinding heeft de Minister van Infrastructuur & Milieu najaar 2011 het Voorkeursalternatief: Blankenburgtunnel, tracé Krabbepas West vastgesteld. Dit voorkeursalternatief wordt vastgelegd in een Rijksstructuurvisie. Op 30 mei jl. heeft de Tweede Kamer het project 'controversieel verklaard'. Inmiddels heeft het huidige kabinet toegezegd verder te willen gaan met het project Blankenburgtunnel. Wanneer en op welke wijze dit wordt opgepakt, zal op niet al te lange termijn duidelijk worden.

Binnen Delfland is gekozen voor projectcoördinatie voor dit complexe project. Dit om te borgen dat het project voor Delfland succesvol is. Dit betekent dat:

- Bestaande relaties met andere organisaties blijven tenminste gehandhaafd en waar mogelijk verbeterd worden (m.a.w. bestaande relaties niet benadelen).
- Voor Delfland cruciale belangen worden gerealiseerd, bij voorkeur zonder extra kosten voor Delfland of tegen aanvaardbare meerkosten.
- Een groot aantal kansen voor Delfland zijn gerealiseerd, te beginnen met het in combinatie met de aanleg van de weg realiseren van de doelen voor het programma 'Voldoende Water' of met andere woorden het oplossen van een aantal knelpunten in de wateraan- en afvoer en het realiseren van extra waterberging in het gebied, en de opgave voor natuurvriendelijke oevers.
- Beheersing van de risico's voor Delfland d.w.z. voor de risico's die Delfland voor het waterbeheer signaleert zijn beheersmaatregelen genomen.

Verder wordt ingezet op samenwerking met derden:

- Mogelijke kansen voor Delfland worden vergroot als we samenwerken met gemeenten, organisaties en grondeigenaren in het gebied.
- Het onderhouden van relaties met partijen is belangrijk voor het realiseren van andere doelen buiten dit project.

1.2 Waar in het project kan Delfland invloed uitoefenen?

Delfland is via twee sporen betrokken bij het project, namelijk het ontwerptraject en het besluitvormingstraject. Beide trajecten zijn nauw met elkaar verweven, waarbij producten uit het ontwerptraject ter discussie, oordeelsvorming en/of besluitvorming worden voorgelegd in het besluitvormingstraject.

Ontwerptraject

Het ontwerptraject richt zich op het ontwerp van de Blankenburgtunnel, de weg en op de inpassing van het ontwerp in de omgeving. De waterhuishoudkundige inpassing van het ontwerp maakt daar deel van uit. In het ontwerptraject worden de doelen en uitgangspunten voor het ontwerp vastgesteld. Vervolgens worden mogelijke oplossingen verkend.

In dit traject vervult Delfland vooral de rol van samenwerkingspartner en denkt mee met oplossingsmogelijkheden.

Delfland zal in deze rol ook deelnemen in het zgn 'Waterteam'. Het Waterteam wordt door de projectorganisatie opgezet om inhoudelijke kennis op het gebied van water in te brengen in het ontwerptraject. Delfland zal hier specialisten inzetten om onze gebiedskennis te gebruiken en tot aanvaardbare oplossingen te komen. De inbreng van Delfland in het Waterteam is echter geen garantie voor vergunningverlening. In de vergunningfase zal Delfland als bevoegd gezag opnieuw de afweging maken of een vergunning verleend kan worden.

Besluitvormingstraject

In het besluitvormingstraject vervult Delfland de rol van Bevoegd Gezag, bijvoorbeeld vanwege het verlenen van een watervergunning. Daarbij kan, nadat het Tracébesluit onherroepelijk is geworden, Delfland vanuit zijn rol van Bevoegd Gezag ook in de realisatiefase voor de diverse uitvoeringsvergunningen nog aanvullende eisen en voorschriften meegeven voor het wegontwerp.

Ook wordt in dit spoor het watertoetsproces doorlopen, b.v. het indienen van een formele zienswijze op het Ontwerp-tracébesluit.

Als er in dit project gekozen wordt voor een Ambtelijke Werkgroep Bevoegd Gezag (AWBG) zal Delfland daar in deelnemen. In zo'n werkgroep worden alle besluitvormings- en vergunningsprocedures voorbereid.

Het project doorloopt alle MIRT-fasen. Een overzicht van producten per MIRT-fase is in onderstaande tabel gegeven.

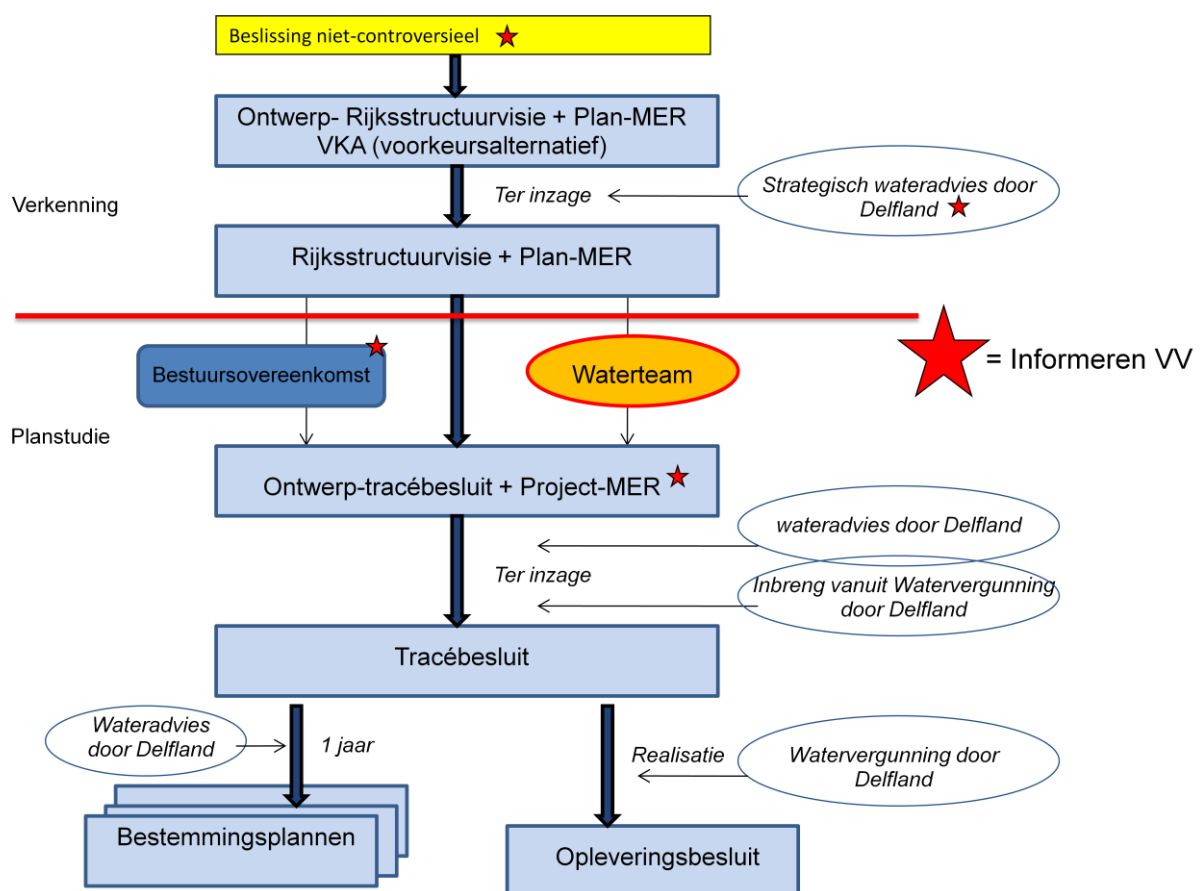
Figuur 1: overzicht planfasen, beslissingen en aandachtspunten

MIRT-fase	Beslissing	Besluit	Bijbehorende producten	Aandachtspunten
Verkenning	Voorkeursbeslissing	(Ontwerp)-structuurvisie	Plan-MER	Onderbouwing van effecten (op veiligheid, grondwater, oppervlaktewater, ecologie, etc.)
Planuitwerking	Projectbeslissing	(Ontwerp) Tracébesluit	Project-MER Watervergunning	Onderbouwing van effecten Voorschriften en/of aanvullende eisen voor het projectontwerp meegeven in Watervergunning
Realisatie	Opleveringsbeslissing	Bestemmingsplannen	Planregels, verbeelding en toelichting bestemmingsplan Overige Watervergunningen	Controle of (toekomstige) waterhuishoudkundige belangen goed zijn geborgd in RO-spoor Voorschriften (extra aanvullende eisen voor het wegontwerp meegeven in watervergunningen

In de Verkenningfase kan Delfland vanuit het te doorlopen Watertoetsproces een zogenoemde zienswijze indienen op de ontwerp-rijksstructuurvisie met bijbehorende Plan MER. Na behandeling van het voorkeursalternatief in de Tweede Kamer start de planuitwerkingsfase, waarin het alternatief verder in detail wordt uitgewerkt in een wegontwerp met bijbehorend tracébesluit. Ter voorbereiding van de planuitwerkingsfase heeft Delfland de mogelijke effecten van de weg op de waterhuishouding in relatie tot de belangen van Delfland in kaart gebracht. In de Planuitwerkingsfase wordt het Ontwerp-tracébesluit ter inzage gelegd. Na vaststelling dient het tracébesluit binnen één jaar uitgewerkt te zijn in de bestemmingsplannen van de betrokken gemeenten.

Bovengenoemde planfasen komen terug in onderstaande figuur (figuur 2). Daarin is het proces verbeeld dat voor de Blankenburgtunnel wordt doorlopen vanaf het moment dat het project niet meer controversieel is (nieuwe regeerakkoord).

Figuur 2: Planproces extern

Op dit moment is nog onduidelijk hoe het project door het nieuwe kabinet wordt opgepakt. We gaan er nu vanuit dat het project wordt opgepakt bij het Voorkeursalternatief (op dat moment is het proces destijds stilgelegd). Dan gebeurt het volgende;

Verkenning:

- Plan-MER en ontwerp Rijksstructuurvisie van het voorkeursalternatief worden ter inzage gelegd. Delfland moet dan een strategisch wateradvies uitbrengen. Daarover worden D&H en VV geïnformeerd.
- Met input van het wateradvies wordt de Rijksstructuurvisie en Plan-MER vastgesteld.

Planstudie:

- Voor de uitwerking van het Ontwerp-tracébesluit (OTB) wordt eerst een Bestuursovereenkomst opgesteld. Dit is het vervolg op het Regionaal Advies waarin de gebiedspartners hun eisen en wensen hebben kenbaar gemaakt en dat door de minister is meegenomen in het Voorkeursalternatief. In de bestuursovereenkomst geeft Delfland aan welke belangen en verantwoordelijkheden voor ons relevant zijn. Aspecten die eerder genoemd zijn in het Regionaal advies, zoals het kostenveroorzakersbeginsel, maar ook de wensen van Delfland en in welke mate Delfland een financiële bijdrage wil leveren, kunnen hierin worden opgenomen. Over de inbreng van Delfland in de Bestuursovereenkomst, wordt D&H betrokken en de VV geïnformeerd.
- In het ontwerptraject wordt een Waterteam geformeerd, waarin Delfland deelneemt om specialistische- en gebiedskennis in te zetten. In deze fase kan Delfland een wezenlijke bijdrage leveren aan de oplossingsrichtingen, uitgaande van de effecten, belangen en kansen voor Delfland.
- Het OTB met Project-MER worden ter inzage gelegd. In deze fase verstrekt Delfland wederom een Wateradvies. Tevens worden door Delfland watervergunningen afgegeven met betrekking tot deze planfase.
- Als het Tracébesluit is vastgesteld, komt de vergunningenfase, waarin Delfland als vergunningverlener optreedt voor de realisatiefase. Hier gaat het nog om het toetsen van het plan aan vigerend beleid, met name op technische aspecten.
- Als alle vergunningen zijn verleend, kan het project worden uitgevoerd.

1.3 Vervolg

Te doorlopen stappen om het bovenstaande voor het project Blankenburgtunnel specifiek te maken.

Activiteit
Omgevingsanalyse ter voorbereiding op het bestuursakkoord
Actorenanalyse (welke partijen en belangen, voor- en tegenstanders identificeren, kansen voor samenwerking)
Analyse van huidige eigenaren en beheerders in het gebied
Analyse van huidige gebruikers/gebruiksfuncties in het gebied en hun watergebruik (incl. mogelijke veranderingen in de toekomst)
Inhoudelijke voorbereiding op het Bestuursakkoord en Waterteam
Analyse van mogelijke effecten van de weg
Inventarisatie van belangen Delfland (+ functionele doelen)
Inventarisatie van kansen & knelpunten
Bepalen prioriteiten in belangen
Weten waar onze voorkeuren liggen per belang
Deelname aan Waterteam op initiatief van RWS
Bestuursovereenkomst (mee)opstellen
Ter voorbereiding op strategisch wateradvies
Voorbereiden inhoudelijke reactie op VKA (wat vindt Delfland van het huidige ontwerp (sifons, kanteldijk, ...))
Voorbereiden reactie op ontwerpstructuurvisie / Watertoets (o.a. lezen planMER, toetsen of studiegebied groot genoeg is)
Vergunningentraject
Wat is rol van Delfland als Bevoegd Gezag in dit project en wat betekent dat? (o.a. inventariseren welke vergunningen Delfland in gehele plan- en uitvoeringstraject moet verlenen)

1.4 Bestuurlijke keuzes Delfland

Het is voor Delfland verstandig om te weten wat Delfland wil in het project. De issues die voor Delfland relevant zijn, worden benoemd in deel 2. Vragen die daarbij relevant zijn: welke belangen wil Delfland in ieder geval realiseren? Welke zijn hard? Welke meekoppelkansen ziet Delfland en welke relaties liggen er mogelijk met kansen en belangen van Delfland buiten het project, hoe verhoudt dit zich. Welke onderhandelingsruimte is er? Of is die er niet?

Op een aantal aspecten zullen in dit project bestuurlijke keuzes gemaakt worden. Op dit moment is er nog veel onduidelijkheid over de plannen, effecten en mogelijkheden, wat invloed kan hebben op de keuze. Deze zullen op een later moment, wanneer het project zo ver is, voorgelegd worden aan het bestuur van Delfland.

Bestuurlijke overeenkomst

In de bestuurlijke overeenkomst die t.z.t. wordt opgesteld tussen alle betrokken gebiedspartners uit het Regionaal Advies, wordt aangegeven onder welke condities en financiële voorwaarden de weg moet worden ingepast in de omgeving. Doel voor Delfland is om onze belangen te borgen en nadere financiële afspraken te maken in die overeenkomst. Als voorbereiding op de bestuurlijke overeenkomst wordt een actorenanalyse gedaan, waarbij gekeken wordt welke belangen andere gebiedspartners hebben en waar we gezamenlijke belangen hebben. Door samen te werken met gebiedspartners staan we sterker om onze doelen te bereiken.

2 INHOUDELIJKE ANALYSE EFFECTEN EN BELANGEN

2.1 Inleiding

Dit tweede deel van de memo geeft aan wat de effecten zijn van de aanleg van de Blankenburgtunnel, tracé Krabbepas West, op de waterhuishouding in het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland. Naast het beschrijven van de effecten geeft deze memo ook inzicht in de belangen van Delfland die hierbij spelen.

Het Hoogheemraadschap van Delfland staat voor duurzaam waterbeheer. Duurzaam waterbeheer wil zeggen het hebben en houden van een robuust en veerkrachtig watersysteem en een doelmatige afvalwaterketen tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Voor het hebben en houden van een robuust en veerkrachtig watersysteem heeft Delfland de volgende beleidsuitgangspunten:

- Veiligheid: blijvend beschermen tegen overstroming, ook op lange termijn
- Een watersysteem bestand tegen extreem natte en extreem droge situaties en in staat om extreme hoeveelheden neerslag vast te houden, te bergen of af te voeren.
- Een schoon en zichtbaar aantrekkelijk watersysteem
- Een gezond ecologisch functionerend watersysteem
- Doelmatige en duurzame inzameling, transport en zuivering van afvalwater (afvalwaterketen)
- Duurzaam behoud en beheer van het grondwatersysteem
- Blijvend functioneren van een robuust en veerkrachtig watersysteem door efficiënt en kosteneffectief beheer & onderhoud en een gemakkelijk aanpasbaar/uitbreidbaar (adaptief) watersysteem vanwege klimaatverandering
- Stand still principe: minimaal handhaven voor alle programma's

Mogelijke effecten van de Blankenburgtunnel, tracé Krabbepas West op de waterhuishouding worden hierna voor de programma's Stevige Dijken, Voldoende Water, Schoon water, Grondwater en Gezuiverd afvalwater besproken. Bij elk effect wordt het belang van Delfland aangegeven en toegelicht. Tenslotte zijn per aspect de belangen van Delfland kort samengevat.

Stevige dijken

Effecten

- Doorsnijden van primaire waterkering

De nieuwe tunnel doorsnijdt de primaire waterkering. Omdat de veiligheid tegen overstroming te allen tijden gewaarborgd dient te zijn, dient een vervangende waterkering te worden gerealiseerd. In het voorkeursalternatief kiest de projectorganisatie NWO voor een vervangende waterkering in de vorm van een 'kanteldijk'. Deze kanteldijk wordt een primaire waterkering conform de Waterwet en moet hierdoor voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen.

Om het beheergebied blijvend te beschermen tegen overstromingen dient deze vervangende waterkering ook robuust te worden aangelegd, rekening houdend met zeespiegelstijging, bodemdaling en onzekerheden in de planperiode (levensduur). Waterkeringen zijn veilig, robuust en adaptief.

Mocht in de toekomst een aanpassing nodig zijn (bijvoorbeeld verhogen ten behoeve van nieuwe normen klimaatverandering), dan dient dit mogelijk en eenvoudig uitvoerbaar te zijn (adaptief). De kosten voor een toekomstige verhoging van de vervangende waterkering als gevolg van nieuwe normen komen niet voor rekening van Delfland.

Vanwege risico's en ook om het beheer & onderhoud te beperken wil Delfland dat de lengte van de waterkering zo klein mogelijk is.

- Risico's van ingravingen in de Delflandse dijk (primaire waterkering)
Vanwege de aanleg van de tunnel zullen ingravingen in de primaire waterkering Delflandse dijk plaatsvinden, met mogelijke risico's voor de stabiliteit van de waterkering en daarmee een risico/kans op overstroming. Conform de Waterwet dient de Delflandse dijk te allen tijden te voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen. Dit geldt ook tijdens de uitvoeringswerkzaamheden.
- Doorsnijden van de polderkade Zuidbuurt
Bij een verdiepte ligging van de weg wordt de polderkade Zuidbuurt doorsneden. De functie van deze polderkade is het scheiden van de Aalkeet Binnen- en Buitenpolder om daarmee wateroverlast te voorkomen bij inundatie van de polder en/of de boezem. Het behouden van een sluitende waterkering tussen de twee polders is vanwege de veiligheid en het voorkomen van wateroverlast noodzakelijk, waarbij om het beheer en onderhoud te beperken en vanwege risico's, het aantal kilometer polderkade zo klein mogelijk is.
De polderkade is veilig en is robuust aangelegd, rekening houdend met klimaatontwikkelingen, bodemdaling en onzekerheden in de planperiode (levensduur). Mocht in de toekomst een aanpassing nodig zijn (bijvoorbeeld verhogen), dan dient dit mogelijk en eenvoudig uitvoerbaar te zijn (adaptief). De meerkosten voor een toekomstige verhoging van de polderkade komen niet voor rekening van Delfland. Polderkades zijn veilig, robuust en adaptief.
- Mogelijke verhoging van de economische waarden in het gebied rondom de nieuwe weg.
Indien de weg wordt aangelegd, wordt de economische waarde van de polder hoger. Ook de in het gebied aanwezige economische waarden worden hoger. De gevolgen van een eventuele overstroming kunnen daardoor eveneens groter worden. Dit kan tot gevolg hebben dat de aanwezige regionale waterkeringen moeten voldoen aan de normen behorend bij een andere zogenoemde veiligheidsklasse. Dit betekent dat de bestaande boezemwaterkeringen moeten worden verhoogd en dat ook in de legger de ruimtelijke reservering voor de komende 100 jaar moet worden aangepast. De berekening van de nieuwe veiligheidsklasse moet door de provincie worden uitgevoerd.
De verhoging van de economische waarden kan ook (vergelijkbare) gevolgen hebben voor de overige waterkeringen als b.v. polderkaden en de binnenwaterkering (Maasdijk). De veiligheidsnormen voor de primaire waterkeringen zijn op dit moment gebaseerd op de overschrijdingskans van een waterstand die eens in de 10.000 jaar voorkomt. In het waterbeleid wordt op dit moment (o.a. in het Deltaprogramma) overwogen of de veiligheidsnormen in de toekomst meer op overstromingsrisico's gebaseerd dienen te worden, waarbij nadrukkelijk naar de omvang van de mogelijke schade van een overstroming in een gebied wordt gekeken. Aanpassingen aan de waterkeringen nu en in de toekomst als gevolg van een toename van de economische waarden in het gebied rondom de nieuwe weg komen niet voor rekening van Delfland. Wanneer deze aanpassingen niet plaatsvinden leidt dit tot grotere gevolgen bij een eventuele overstroming.
- Extra risico van overstroming vanwege diepteligging van de weg
In het voorkeursalternatief is een verdiepte ligging van de weg voorzien. Bij een verdiepte ligging is de weg het laagst gelegen punt van de polder. Hierdoor kan de weg in geval van een calamiteit het 'afvoerputje' van de polder worden met als mogelijk risico een overstroming van de weg. Deze inundatie kan vanuit twee kanten komen; enerzijds door inundatie vanuit het polderwatersysteem zelf als gevolg van hevige neerslag. Daarnaast kan door falen van de boezemkade het water vanuit de boezem, via de polder, in de tunnelbak terecht komen. Het beschermingsniveau van de hoofdinfrastructuur is hoger dan dat van het polderland. Enkele cm's water in de polder brengen geen direct veiligheidsrisico met zich mee, terwijl op dat moment enkele meters water in de 'verlaagde tunnelbak' dit wel met zich mee brengt. Delfland geeft dit aan de projectorganisatie mee als een van de aandachtspunten voor het ontwerp van de weg.

Samengevat de belangen Delfland voor het aspect waterkeringen / veiligheid tegen overstroming

- Waterkeringen zijn veilig, robuust en adaptief:
 - Waterkeringen voldoen aan de veiligheidsnorm, nu en in de toekomst. In het ontwerp van de waterkering is rekening gehouden met de gevolgen van een veranderend klimaat en met ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied. De nieuwe waterkering is adaptief, zodat deze in de toekomst aangepast kan worden aan nieuwe ontwikkelingen;
- Aanpassingen aan waterkeringen als gevolg van de aanleg van de weg zijn niet voor rekening van Delfland;
- Beschikken over een sluitende scheiding tussen polders door middel van een polderkade;
- Waterkeringen zijn goed (efficiënt en kosteneffectief) te beheren en te onderhouden;
- Beheer & onderhoud blijft uitvoerbaar: geen toename in beheer- en onderhoudskosten van waterkeringen voor Delfland.
- Kosten voor het verhogen van waterkeringen als gevolg van toenemende waarde van het te beschermen gebied komen niet voor rekening van Delfland.

Voldoende Water

Effecten

- Toename verhard oppervlak

Door de realisatie van de weg neemt het verhard oppervlak in de polders toe. Deze toename van het verhard oppervlak leidt tot een vermindering van het watervasthoudend vermogen van de polders, waardoor eerder en meer water uit de polders moet worden afgevoerd. De beschikbare gemaalcapaciteit is niet voldoende voor deze extra afvoer. Gevolg van deze extra afvoer is een grotere kans op wateroverlast in de polder of een overbelasting van het boezemsysteem (zie ook de aspecten Waterkwaliteit en Afvalwater) met eveneens een kans op het optreden van wateroverlast.

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is afgesproken dat alle watersystemen voldoen aan het beschermingsniveau tegen wateroverlast door inundatie. Daarbij is het van belang dat er in elk watersysteem een balans is tussen water vasthouden, water bergen en het afvoeren van water. Inmiddels is dit verankerd in de Waterwet en de provinciale verordening.

Conform het advies van de commissie Waterbeheer 21e eeuw moet elke overheid (Rijk, provincie, gemeente en waterschap) zich houden aan deze zogenoemde drietrapsstrategie. Uitgangspunt is dat de wateroverlast niet mag worden afgewend op andere waterstaatkundige eenheden, maar dat iedere instantie zelf maatregelen moet nemen om wateroverlast tegen te gaan, door middel van de voorkeursvolgorde water vasthouden - bergen - afvoeren. In plaats van overtollig water zo snel mogelijk af te voeren, is het beter om het water zoveel mogelijk bovenstrooms vast te houden in de bodem of in het oppervlaktewater. Pas als vasthouden of bergen onvoldoende zijn, is afvoeren van het water een oplossing.

Indien van de weg afstromend regenwater wordt geloosd op het polderwatersysteem, dient deze extra belasting te worden gecompenseerd of door water vast te houden, of door tijdig extra berging in de polder te creëren. Bij het realiseren van extra waterbergingen dient ook rekening te worden gehouden met mogelijke ontwikkelingen in de polders gedurende de planperiode (b.v. veranderingen in grondgebruik, klimaatverandering).

Een alternatief is om het run-off water van de weg direct te lozen op de Nieuwe Waterweg, indien het run-off water een negatief effect heeft op de waterkwaliteit of de waterbalans in de polder.

- Dempen van watergangen

Voor de aanleg van de weg worden verschillende watergangen gedempt. Het dempen van watergangen betekent een verlies aan bergend vermogen. Vanwege bovengenoemde balans tussen vasthouden, bergen en afvoeren van water hanteert

Delfland het beginsel van dempen = graven: de in een gebied beschikbare bergingscapaciteit blijft tenminste behouden (stand-still- principe). Dit betekent dat als gevolg van de aanleg van de weg het gedempte oppervlak van deze watergangen moet worden gecompenseerd, waarbij ieder peilvak over voldoende berging blijft beschikken. Bij het creëren van nieuwe watergangen/waterbergingen geeft Delfland er de voorkeur aan dat water zichtbaar aanwezig is. Dat draagt bij aan de belevingswaarde van water en het waterbewustzijn.

- Kruisen van hoofdwatergangen met wegtracé

Het wegtracé kruist op een aantal locaties bestaande hoofdwatergangen. De functie van deze hoofdwatergangen is de aangrenzende gebieden te voorzien van voldoende water en tevens zorg te dragen voor voldoende aan- en afvoer van water voor de twee polders. Om bestand te zijn tegen extreem natte en droge situaties dient in het beheergebied van Delfland de aan- en afvoer van water te allen tijden gewaarborgd te zijn. Deze functies dienen dan ook in tact te blijven.

Uit oogpunt van een efficiënt en kosteneffectief beheer & onderhoud wil Delfland zo min mogelijk gebruik maken van kunstwerken (zoals duikers en sifons). Dit draagt ook bij aan het kunnen waarborgen van een robuust, veerkrachtig en adaptief watersysteem. Tevens blijft het beheer en onderhoud van het watersysteem inclusief kunstwerken uitvoerbaar tegen vergelijkbare inspanning en kosten (volgens het kostengelijkheidsbeginsel).

Delfland heeft liever een aquaduct dan een sifon. De kosten daarvoor zijn echter hoger. Indien RWS wil meewerken, is Delfland bereid om x % bij te dragen van de meerkosten.

- Tweedeling van bestaande polders

Als gevolg van de aanleg van de weg worden de huidige Aalkeet Binnen en – Buitenpolder in tweeën gesplitst. Bestaande peilgebieden en peilvakken worden daardoor 'opgeknipt'. Uit oogpunt van een efficiënt en kosteneffectief beheer & onderhoud wil Delfland geen verdere versnippering van peilgebieden. Dit draagt ook bij aan het kunnen waarborgen van een robuust en veerkrachtig watersysteem.

Om ook voor de lange termijn een robuust en veerkrachtig watersysteem te realiseren is een quick-scan uitgevoerd, waarbij bleek dat er twee hoofdoplossingsrichtingen zijn voor de waterhuishoudkundige inpassing van de weg:

- in stand houden van het huidige oppervlaktewatersysteem (met een noordelijk en zuidelijk deel) of
- het creëren van een nieuw poldersysteem (in een oostelijk en westelijk deel gescheiden door de weg).

Het in stand houden van het huidige systeem kan via één of enkele aquaducten (met aanvullende maatregelen) worden gerealiseerd. Het creëren van een nieuw poldersysteem gaat uit van het creëren van twee nieuwe polders: een oostelijke en westelijke polder gescheiden door de nieuwe weg. Er zullen in dat geval nieuwe inlaten en gemalen gerealiseerd moeten worden. De keuze tussen deze oplossingsrichtingen zal voor een groot deel afhangen van de mate waarin het bijdraagt aan een, ook voor op de lange termijn, robuust en veerkrachtig watersysteem en de kosten. Het systeem moet zich kunnen aanpassen aan mogelijke gevolgen van klimaatverandering. Het is op dit moment nog niet aan te geven welke van deze oplossingen voor Delfland het meest wenselijk is. Dit zal uit een nadere studie moeten blijken.

- Zetting van omgeving t.o.v. 'vaste constructies'

De bodem ter plaatse is zettinggevoelig en leidt tot maaiveld daling. Deze daling van het maaiveld betekent dat ook de polderpeilen periodiek worden verlaagd. Met als risico een mogelijke verstoring van de balans water vasthouden, bergen en afvoeren. Bij het ontwerp van een vaste constructie (onderheide tunnelbak, aquaduct of duikers) is het van belang om rekening te houden met zetting -en met lagere waterstanden- in de toekomst (zie ook thema grondwater).

Opgaven voor Delfland

Vanuit het in het waterbeheerplan 2010-2015 aangegeven beleid volgen voor dit gebied (Aalkeet Binnen- en Buitenpolder) de volgende beleidsopgaven:

- Delfland heeft in het gebied een opgave met betrekking tot het realiseren van extra waterberging om daarmee te voldoen aan de provinciale norm (waterinundatie voorkomen). Het betreft de aanleg van een extra waterberging van circa 6.300 m³. De exacte locatie is nader te bepalen.
- Daarnaast is het gewenst de wateraanvoersituatie in een deel van de polder wordt verbeterd. Ook zijn er in het gebied een aantal duikers aanwezig die een knelpunt vormen in de water aan- of afvoersituatie.
- Voor alle bovengenoemde opgaven geldt dat het gewenst is deze mee te nemen bij de planuitwerking van de weg.

Kansen voor Delfland

- Het oplossen van bestaande knelpunten in de waterafvoer en in de wateraanvoer in de Aalkeet Binnen- en Buitenpolder;
- Het combineren van de opgave voor extra waterberging met het creëren van extra berging vanwege het opvangen van de afvoer van van de weg afstromend hemelwater;
- Een robuuster watersysteem door andere inrichting van de bestaande polders (in plaats van een noord-zuid indeling meer een oost-west indeling). Hiervoor is nog nader onderzoek nodig.

Samengevat de belangen van Delfland voor het aspect Voldoende water

- Behoud van de balans in een watersysteem tussen vasthouden, bergen en afvoeren van water om te kunnen voldoen aan het in het NBW afgesproken beschermingsniveau tegen wateroverlast door inundatie;
- Stand-still principe: de situatie verslechtert niet ten opzichte van de huidige situatie
- Zoveel mogelijk water vasthouden
- Tijdige beschikbaarheid van voldoende berging van oppervlaktewater in de polders;
- Waarborgen van het te allen tijden (voldoende) kunnen aan- en afvoeren van water;
- Een goed (efficiënt en kosteneffectief) te beheren en te onderhouden watersysteem;
- Beheer & onderhoud blijft uitvoerbaar: geen toename in beheer- en onderhoudskosten voor Delfland;
- Een gemakkelijk aanpasbaar/uitbreidbaar (adaptief) watersysteem i.v.m. klimaatverandering;
- Water zichtbaar aanwezig, en;
- Opgaven van Delfland meenemen in de planuitwerking.

Schoon water

Effecten

Doorsnijden van ecologische verbindingen

De aanleg van de weg doorsnijdt de bestaande oppervlaktewatersystemen en vormt daarmee een barrière voor plant en dier. Ook de aanleg van extra kunstwerken (b.v. een sifon) in bestaande watergangen leidt tot het doorsnijden van bestaande ecologische verbindingen. De Aalkeet Binnen en –Buiten polder zijn voor de (met uitsterven bedreigde) aal een geschikt gebied om op te groeien. Vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water is dan ook als resultaatverplichting gesteld dat in dit gebied de belangrijkste vismigratieknelpunten moeten worden opgelost. Hiertoe is al een tweezijdig passeerbare vismigratievoorziening aangelegd ter hoogte van het gemeal van de Aalkeet Buitenpolder (een passage tussen boezem en polder). Daarnaast werkt Delfland aan een vispasseerbare verbinding tussen de Aalkeet Binnen en - Buitenpolder. Tot slot werkt Delfland aan een vispassage bij het boezemgemeal de Zaaier om de intrek van o.a. glasaal en de uittrek van o.a. schieraal naar de Nieuwe Waterweg mogelijk te maken. Het watersysteem van deze polders heeft een belangrijke ecologische functie, vooral vanwege de geschiktheid als opgroeigebied voor de aal. Een mogelijk risico van de aanleg van de weg is dat Delfland niet kan

voldoen aan de door Europa opgelegde resultaatverplichting met alle gevolgen van dien. Een ander risico is dat reeds door Delfland gedane investeringen in diverse vismigratievoorzieningen als gevolg van de aanleg van de weg teniet worden gedaan. Voor waterkwaliteit en met name voor ecologie is een gebiedsecologische kijk op het totale gebied noodzakelijk.

In een gezond ecologisch functionerend watersysteem zijn alle watersystemen met elkaar verbonden, zonder barrières voor plant en dier. De inrichting van watersystemen maakt vrije migratie van vis tussen en binnen watersystemen mogelijk en biedt ruimte voor planten en voor het paaien en opgroeien van vis en andere soorten. Daarbij blijft het areaal natuurvriendelijke oever en het areaal en de kwaliteit van paaiplaatsen voor vissen tenminste behouden en wordt waar mogelijk uitgebreid. Het is dan ook van groot belang om de huidige mogelijkheid van vrije vismigratie in dit gebied tenminste te behouden en zo mogelijk verder te verbeteren. Dit geldt ook voor waterplanten (verspreiden zich ook via het oppervlaktewater). Dit is met name een aandachtspunt bij het verleggen en/of aanpassen van (hoofd)watergangen. Sommige kunstwerken zoals een sifon zijn een grote barrière en zijn daarom niet wenselijk.

De Aalkeet Binnen en –Buiten polder zijn voor de (met uitsterven bedreigde) aal een geschikt gebied om op te groeien. Dit betekent dat er ook kansen zijn voor het vergroten van het areaal aan opgroeigebied voor de aal. Voorwaarde daarbij is dat het nieuwe gebied toegankelijk is voor de aal middels een directe aansluitingen met de Aalkeetpolder en/of met de Nieuwe Waterweg.

- Beïnvloeding chemisch/fysische waterkwaliteit door van de weg afstromend water. Het van de weg afstromende regenwater en het zogenaamde run-off water van de weg is van mindere kwaliteit dan het omringende oppervlaktewater. Indien het van de weg afstromende water in het oppervlaktewater wordt geloosd, dan mag dit te lozen water niet van mindere kwaliteit zijn dan het ontvangende oppervlaktewater. Daarmee wordt een verslechtering van de bestaande waterkwaliteit (een KRW-doelstelling) voorkomen.

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) geeft aan dat alle oppervlaktewateren dienen te voldoen aan bestaande concentratie- en lozingsnormen voor waterkwaliteit en ecologie. Veranderingen in een gebied mogen géén verslechtering van de waterkwaliteit en de ecologie in het plangebied tot gevolg hebben. Om te waarborgen dat de kwaliteit van het omringende oppervlaktewater niet verslechtert, wordt in zijn algemeenheid de volgende voorkeursvolgorde aangehouden (Wet Milieubeheer art. 10.29a):

1. Voorkomen van ontstaan en verontreiniging van afstromend regenwater
2. Schoon en verontreinigd (regen)water gescheiden houden
3. Hergebruik van regenwater
4. Afstromend water lokaal in oppervlaktewater brengen (indien nodig met lokale zuivering)
5. Afstromend water afvoeren via de riolering naar een afvalwaterzuivering.

Specifiek voor afstromend wegwater van (rijks)wegen en bijbehorende bruggen, viaducten en overige kunstwerken is de volgende voorkeursvolgorde van toepassing (zie besluit lozen buiten inrichtingen art. 3.3, 3.4 en 3.5):

- I. Lozen in de berm (d.w.z. gecontroleerd infiltreren in de bodem);
- II. Lozen in een oppervlaktewaterlichaam, of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater (niet zijnde vuilwater);
- III. Alternatieve lozing (vuilwaterriool of afvoer per as).

Delfland geeft de voorkeur aan lozen in de berm, vooral omdat de in het wegwater aanwezige verontreinigingen daarbij geïmmobiliseerd worden, afgevoerd kunnen worden en onder invloed van zuurstof kunnen afbreken. Het afvoeren van wegwater

direct naar het oppervlaktewater kent deze voordelen niet en is daarmee meer schadelijk voor het milieu.

Bij het lozen van afstromend wegwater van (rijks)wegen en bijbehorende bruggen, viaducten en overige kunstwerken dient conform het Besluit lozen buiten inrichtingen aan bovengenoemde voorkeursvolgorde te worden voldaan. Delfland kan in de te verlenen Waterwetvergunning eventueel maatwerkvoorschriften met daarin emissie-eisen opnemen. Voor tunnels geldt de aanvullende eis dat bij het lozen vanuit een pompkelder of een verdiept weggedeelte een voorziening aanwezig moet zijn om het meest vervuilde hemelwater in een vuilwaterriool te lozen.

- Verdwijnen van natuurvriendelijke oevers

De aanleg van de weg betekent op enkele plaatsen het dempen van een watergang inclusief de natuurvriendelijke oevers (nvo's) met alle mogelijke risico's voor het (functioneren) van ecosysteem.

De natuurvriendelijke oevers zijn van belang voor een goed functionerend aquatisch ecosysteem. Dergelijke met planten begroeide oeverzones bieden immers schuilgelegenheid aan een groot aantal diersoorten en fungeren als paai-, opgroei- en foerageergebied voor onder andere vissen.

Om een gezond ecologisch watersysteem te kunnen waarborgen dient het areaal aan natuurvriendelijke oevers dat als gevolg van de aanleg van de weg verdwijnt elders te worden gecompenseerd. Daarmee wordt een achteruitgang in ecologische kwaliteit voorkomen.

- Doorsnijding gebied 'de Rietputten'

Het gebied 'de Rietputten' heeft zich ontwikkeld tot een moeras/rietgebied met o.a. bijzondere vogelsoorten. Dit gebied is aangewezen als Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. In de Legger van Delfland is dit gebied opgenomen als natuurvriendelijke oever. Tevens levert het gebied een bijdrage aan het gezond ecologisch functioneren van het watersysteem. Doorsnijding van dit gebied leidt tot versnippering en verkleining van het gebied en aantasting van natuurwaarden. Aantasting van dit gebied dient voorkomen te worden en het areaal natuurvriendelijke oevers dient ten minste gelijk te blijven.

- Verdwijnen van bestaand zuiveringsmoeras

Aan de westoever van de Krabbeplas ligt een zuiveringsmoeras. Het wegtracé is 'bovenop' dit zuiveringsmoeras gepland, dat wil zeggen dat het moeras (gedeeltelijk) zal verdwijnen. Het moeras heeft een zuiverende werking op het water van de Krabbeplas en draagt hierdoor bij aan een betere (zwem)waterkwaliteit. Naast dit positieve effect op de chemische/fysische waterkwaliteit heeft dit zuiveringsmoeras ook een positief effect op de ecologische waterkwaliteit (werking als natuurvriendelijke oever).

Het verdwijnen van het zuiveringsmoeras leidt tot een verslechtering van de waterkwaliteit van de Krabbeplas en een afname van het areaal natuurvriendelijke oever. De KRW geeft aan dat veranderingen in een gebied niet mogen leiden tot een verslechtering van de waterkwaliteit. Om een goed ecologisch functionerend watersysteem te kunnen waarborgen dient het areaal natuurvriendelijke oever tenminste behouden te blijven en waar mogelijk uitgebreid.

- Beïnvloeding (zwem)waterkwaliteit Krabbeplas

Het nieuwe wegtracé kruist de belangrijkste afvoerwatergang van de Krabbeplas. Voor de waterkwaliteit van de Krabbeplas is het belangrijk om de huidige goede doorstroommogelijkheden te behouden. De Krabbeplas is door de provincie Zuid-Holland aangewezen als zwemwaterlocatie en dient te voldoen aan de Europese Zwemwaterrichtlijn. Als gevolg van de aanleg van de weg dienen de doorstroommogelijkheden voor de Krabbeplas tenminste behouden te blijven. Delfland streeft naar water met een evenwichtige visstand met bij voorkeur vissoorten die een bijdrage leveren aan de waterkwaliteit. De Krabbeplas is naast zwemwater ook

viswater voor hengelsporters. In de huidige waterkwaliteit kunnen karpers en brasems goed gedijen.

Opgaven voor Delfland

- In het kader van de KRW worden natuurvriendelijke oevers (nvo's) aangelegd in de boezem. Verlies van areaal natuurvriendelijke oevers heeft als risico dat Delfland niet kan voldoen aan de KRW opgave en daarmee niet aan de resultaatverplichting. Wanneer de natuurvriendelijke oevers die verloren gaan worden gecompenseerd langs de boezem van Delfland, kan dit areaal mogelijk meetellen voor de KRW-opgave waardoor het risico van niet voldoen aan de resultaatverplichting richting Europa minder wordt.
- Het terugdringen van emissies is eveneens een KRW-opgave in de hele polder. Bij het 'opnemen van wegwater' mag de emissie niet toenemen of zoals in de tekst is aangegeven: mag niet leiden tot een verslechtering van de huidige waterkwaliteit.

Kansen voor Delfland

- Het vergroten van het areaal aan opgroeigebied voor de aal. Voorwaarde daarbij is dat er directe aansluitingen zijn met de Aalkeetpolder en/of met de Nieuwe Waterweg. Het gebied dient toegankelijk te zijn voor de aal;
- Het verlies aan areaal natuurvriendelijke oevers compenseren in de boezem, waardoor dit mee kan tellen in de KRW-opgave;
- Het mogelijk hergebruiken van het run-off water.

Samengevat de belangen van Delfland voor het aspect Schoon water

Centraal staat het waarborgen van een goed ecologisch functionerend watersysteem. Dat betekent:

- Een goede chemisch/fysische waterkwaliteit, waarbij veranderingen in een gebied niet leiden tot een verslechtering van de waterkwaliteit (KRW-doelstelling);
- Een goede ecologische waterkwaliteit met een evenwichtige visstand en bij voorkeur vissoorten die een bijdrage leveren aan de oppervlaktewaterkwaliteit;
- Vrije migratie van vissen tussen en binnen watersystemen mogelijk maken;
- Ruimte bieden voor planten en voor het paaien en opgroeien van vis en andere soorten door behoud en ontwikkeling van het areaal natuurvriendelijke oevers en
- Behoud en waar mogelijk uitbreiding van het areaal en de kwaliteit van paaiplaatsen voor vissen, met bijzondere aandacht voor de aal;
- Aandacht voor (zwem-)waterkwaliteit Krabbeplass;
- Opgaven van Delfland meenemen in de planuitwerking.

Grondwater

Effecten

- **Verhoogde kans op (zoute) kwel en risico van beïnvloeding van grond- en oppervlaktewater**

Bij een verdiepte ligging van de weg is er mogelijk een verhoogde kans op (zoute) kwel in de tunnelbak.

Indien er kwel optreedt en hiervoor geen maatregelen worden getroffen kan het gevolg zijn dat dit grondwater permanent moet worden weggemalen. Dit kan vervolgens een verandering in de grondwatersituatie teweeg brengen wat invloed heeft op de omgeving (denk aan o.a. bouwwerken en infrastructuur). Uiteraard moet dat worden voorkomen. Daarnaast is dit grondwater van slechte kwaliteit (zout), waardoor het niet zonder meer op het oppervlaktewater, riolering en/of afvalwaterzuivering kan worden geloosd. Delfland geeft er dan ook de voorkeur aan om de tunnelbak waterdicht aan te leggen. Een ander risico is dat als gevolg van verlaging van de grondwaterstand er extra bodemdaling optreedt. Delfland is niet verantwoordelijk voor deze schade. Afhankelijk van de manier van uitvoering van de verdiepte ligging van de weg (b.v. het gebruik van diepwanden) kan er een (negatief) effect ontstaan op de grondwatersituatie.

In het kader van duurzaam waterbeheer levert Delfland ook een bijdrage aan het duurzaam beheren van het grondwatersysteem. Dit duurzaam grondwaterbeheer staat in dienst van de waterbeheersing, de waterveiligheid en de waterkwaliteit. Het grondwaterbeheer is gericht op het behoud van de aanwezige strategische voorraad zoet grondwater en het voorkomen van veranderingen in de grondwatersituatie om grondwateroverlast te voorkomen. Dit betekent dat permanente grondwaterbemalingen voorkomen dienen te worden.

- Risico's vanwege de aanwezige bodemverontreiniging in het gebied
Tijdens de aanlegfase van de weg is de omvangrijke bodemverontreiniging in het gebied tussen de Delflandsedijk en de spoorlijn een aandachtspunt. Een eventuele grondwateronttrekking zal hierdoor de nodige beperkingen kennen. Niet alleen vanwege het risico van verspreiding cq. verplaatsing van de aanwezige verontreinigingen, maar ook vanwege de beperkte lozingsmogelijkheid.

Samengevat de belangen van Delfland voor het aspect grondwater

- Behoud van de aanwezige strategische voorraad zoet grondwater en daarmee voorkomen van permanente grondwaterbemalingen;
- Voorkomen van veranderingen in de grondwatersituatie om grondwateroverlast te voorkomen;
- Voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewater vanuit grondwater, en;
- Voorkomen van belasting van riolering en afvalwaterzuivering met (relatief schoon) grondwater.

Gezuiverd Afvalwater

Effecten

- Kruising van rioolpersleiding
Het tunneltracé kruist ter hoogte van de Delflandsedijk een rioolpersleiding die onder hoge druk afvalwater uit de kernen De Lier, Maasland en Maassluis transporteert naar AWZI De Groote Lucht. Het afvalwatertransport dat via dit tracé plaatsvindt dient te allen tijden gewaarborgd te blijven.

Dit betekent dat werkzaamheden zodanig dienen plaats te vinden dat het transport van afvalwater voor, tijdens en na de aanleg van de tunnel gewaarborgd blijven. Tevens dient rekening gehouden te worden met het risico van zettingen in de jaren na de aanleg van de weg. Ten behoeve van mogelijke onderhoudswerkzaamheden en om mogelijke schade aan de persleidingen te voorkomen hanteert Delfland een strook van 5 meter ter weerszijden van de persleiding, welke in principe vrij is van gebouwen, wegen, diepwortelende bomen en zwaar verkeer. Kosten voor aanpassingen of het verleggen van de persleiding komen niet voor rekening van Delfland.

- Extra aanvoer van rioolvreemd water
De aanleg van de weg kan leiden tot een extra afvoer van regen- en grondwater naar de zuivering. Dit (vergeleken met afvalwater) relatief schoon regenwater, grondwater en/of oppervlaktewater dat naar de zuivering wordt afgevoerd wordt rioolvreemd water genoemd. Om de beschikbare riolerings- en zuiveringscapaciteit efficiënt te gebruiken wil Delfland de aanvoer van rioolvreemd water naar de zuivering zoveel mogelijk terugdringen. Dit draagt bij aan duurzaam waterbeheer. Dit draagt bij aan doelmatige en duurzame verwerking van afvalwater. Afstromend wegwater en grondwater worden daarom zoveel mogelijk, indien nodig na behandeling, geloosd in het oppervlaktewater. Op afstromend wegwater is het Besluit lozen buiten inrichtingen (Blbi) van toepassing (zie nadere toelichting bij het aspect Waterkwaliteit).
- Kruising van riolering Zuidbuurt
In de afgelopen jaren hebben de gemeenten Maassluis en Vlaardingen geïnvesteerd in de aanleg van riolering in de Zuidbuurt. Hiermee zijn alle lozingen in het

oppervlaktewater gesaneerd en wordt afvalwater geloosd en afgevoerd via een drukrioolstelsel onder de Zuidbuurt. Door de aanleg van de weg wordt deze riolering doorkruist.

Om verontreiniging van oppervlaktewater te voorkomen dient tijdens de aanleg van de weg en na realisatie de inzameling en afvoer van dit afvalwater gewaarborgd te blijven.

- Kansen voor hergebruik van effluent

Het effluent van de AWZI De Grootte Lucht wordt op dit moment geloosd op het buitenwater, de Nieuwe Waterweg. Omdat zoet water in de toekomst schaarser wordt, kan het hergebruik van effluent een grote winst opleveren vanuit o.a. duurzaamheid. Het effluent kan mogelijk gebruikt worden voor de aanvoer van zoet oppervlaktewater naar bepaalde gebieden cq. gebruiksfuncties, eventueel in combinatie met een zuiveringsmoeras om weer 'leven in het water' te brengen. Hoewel de techniek hier op dit moment nog ontoereikend voor is, wordt dit wel als een optie voor innovatie gezien. Dit zuiveringsmoeras zou tevens gebruikt kunnen worden voor de opvang van afstromend regenwater van de weg.

Samengevat de belangen van Delfland voor het aspect Gezuiverd afvalwater

- Waarborgen van een doelmatig en duurzaam transport van afvalwater door behoud van de functionaliteit van de rioolpersleiding;
- Doelmatig en duurzaam zuiveren van afvalwater door o.a. efficiënt gebruik van de beschikbare riolerings- en zuiveringscapaciteit door de aanvoer van rioolvreemd water zoveel mogelijk terug te dringen;
- Voorkomen van verontreiniging van oppervlaktewater door te allen tijde de inzameling en afvoer van afvalwater te waarborgen;
- Doelmatig en duurzaam beheren en onderhouden van de afvalwaterketen: geen toename van de beheer- en onderhoudskosten voor de afvalwaterketen;
- Doelmatig en duurzaam verwerken van zuiveringsslib en effluent: o.a. waar mogelijk hergebruiken van het effluent.

2.2 Opgaven voor Delfland

Uit voorgaande effecten en belangen kan geconcludeerd worden dat Delfland wensen heeft maar dat er ook opgaven liggen, waar Delfland aan moet voldoen vanuit wet-en regelgeving. Dan voor de volledigheid de opgaven voor Delfland, per programma:

'Stevige dijken'

- De nieuw aan te leggen kanteldijk (primaire kering) wordt gedimensioneerd op de toekomstige veiligheidseisen;
- Indien de bestaande primaire kering (in de toekomst) verzaamd moet worden (bv. ten gevolge van de toenemende economische waarde) dient deze ruimte te worden vrijgehouden van obstakels.

'Voldoende water'

- Vergroten van enkele duikers.
- De wateraanvoersituatie optimaliseren.
- Genoemde knelpunten hebben geen prioriteit maar moeten in de planvorming wel als kans meegenomen worden.
- Realiseren bergingsopgave van circa 6.300 m3.
- Voorkeursmaatregelenpakket geeft aan dat genoemde bergingsopgave niet in de vorm van waterplassen wordt aangelegd, maar in een vorm die aansluit bij het bestaande slagenlandschap.

'Schoon water'

- Compensatie van verlies aan natuurvriendelijke oevers (NVO's) in het gebied 'de Rietputten'. Kans: als de NVO's niet op polderniveau maar op boezemniveau worden gecompenseerd, kunnen ze meetellen in de KRW opgave.
- Terugdringen emissies in het gebied.

'Afvalwater en riolering'

- Geen opgaven.

Aandachtspunten:

- Er moet een kruising worden gemaakt met een persleiding van Delfland. Deze kruising moet zodanig plaatsvinden, dat transport van afvalwater voor, tijdens en na de aanleg van de tunnel gewaarborgd blijft. De huidige staat van de leiding zal worden onderzocht. Verwachting is dat de leiding voorlopig nog niet aan vervanging toe is .
- Tenslotte dient rekening te worden gehouden met het risico van zettingen in de jaren na aanleg.
- Houd bij persleidingen van Delfland een strook van 5 meter ter weerszijde van de persleiding vrij van obstakels en zwaar verkeer in verband met onderhoud en mogelijke schade aan de leiding.

2.3 Wat zijn voor Delfland de meest cruciale belangen, omgezet naar functionele doelen?

Op 13 december 2011 is in het gezamenlijk portefeuillehouderoverleg (Pfo+) ingestemd om het project NWOV als pilot te gebruiken om de nieuwe werkwijze met *functionele doelen* te toetsen en zo mogelijk te verbeteren. Opzet is om na het gereedkomen van het Ontwerptraacé Besluit (OTB) van de NWOV in 2014 of mogelijk eerder, dit nieuwe beleid door Delfland vast te laten stellen. Delfland zal als partner in het Waterteam de functionele doelen –met de beleidsregels in het achterhoofd- als uitgangspunt voor het OTB meegeven. Immers in de planuitwerkingsfase wordt het voorkeursalternatief uitgewerkt in het OTB. Dit betekent dat er niet perse wordt gedacht in beleidsregels maar dat juist ook kan worden gedacht vanuit belangen, om lastige issues toch op te kunnen lossen of om kansen te realiseren.

Hierna zijn, vanuit functionele doelen, de voor Delfland meest cruciale belangen (zonder direct een voorkeursvolgorde aan te geven)

1. De veiligheid tegen overstroming is te allen tijden gewaarborgd, nu en in de toekomst. Alle waterkeringen blijven voldoen aan het (in normen vastgelegde) gewenste veiligheidsniveau tegen overstromingen vanuit zee, grote rivieren en vanuit de boezem. Daarbij zijn waterkeringen ook bestand tegen de gevolgen van een veranderend klimaat en voorbereid op de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied. Waterkeringen zijn veilig, robuust en adaptief. Dat wil zeggen:
 - behoud van de waterkerende functie en stabiliteit van waterkeringen.
2. Een gezond ecologisch functionerend watersysteem waarbij:
 - alle watersystemen met elkaar zijn verbonden zonder barrières voor plant en dier;
 - de inrichting van watersystemen vrije migratie van vis tussen en binnen watersystemen mogelijk maakt en ruimte biedt voor planten en voor het paaien en opgroeien van vis en andere soorten. Daarbij blijft het areaal natuurvriendelijke oever en het areaal en de kwaliteit van paaiplaatsen voor vissen tenminste behouden en waar mogelijk uitgebreid;

- alle oppervlaktewateren voldoen aan de bestaande concentratie- en lozingsnormen voor waterkwaliteit en ecologie en er geen verslechtering optreedt van de huidige waterkwaliteit en ecologie in het plangebied;
 - Water is (duidelijk) zichtbaar aanwezig.
3. Een watersysteem dat in staat is extreme hoeveelheden neerslag vast te houden, te bergen of af te voeren, d.w.z.:
 - voldoen aan de normen in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). In de provinciale verordening zijn normen opgenomen waarmee alle watersystemen voldoen aan het beschermingsniveau tegen wateroverlast door inundatie. In elk watersysteem is er een balans tussen water vasthouden, water bergen en afvoeren van water;
 - de benodigde capaciteit voor het vasthouden / bergen van water is tijdig gewaarborgd;
 - de aan- en afvoer van water is in het gehele beheergebied van Delfland te allen tijden gewaarborgd;
 - een gemakkelijk aanpasbaar (adaptief) watersysteem i.v.m. klimaatverandering.
 4. Waarborgen van een doelmatige afvalwaterketen, waarbij de inzameling, het transport, de zuivering en verwerking van afvalwater duurzaam plaatsvindt en de functionaliteit van het afvalwatertransport gewaarborgd is.
 5. Het blijvend functioneren van een robuust en veerkrachtig watersysteem en een duurzame afvalwaterketen, d.w.z.:
 - een efficiënt en kosteneffectief beheer & onderhoud;
 - een blijvend uitvoerbaar beheer & onderhoud tegen vergelijkbare inspanning en kosten;
 - aanpassingen aan de waterkeringen nu en in de toekomst als gevolg van een toename van de economische waarden in het gebied rondom de nieuwe weg komen niet voor rekening van Delfland;
 - blijvend behouden van een sluitende scheiding tussen polders met een polderkade.
 6. Inbrengen van de opgaven van Delfland. Delfland heeft op zich geen belang bij de komst van de weg en /of tunnel maar als het er toch komt is het voor Delfland van belang dat wij onze opgaven in het gebied kunnen inbrengen en mogelijk kunnen oplossen in het project.

2.4 Wat zijn mogelijke risico's voor Delfland als gevolg van de aanleg van de Blankenburgtunnel?

Mogelijke risico's zijn in willekeurige volgorde (nu nog geen indicatie te geven van de grootte van de risico's)

1. niet kunnen voldoen aan de resultaatverplichting voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) vanwege
 - a. aantasting van het areaal opgroeigebied van de aal in de Aalkeet Binnen- en Buitenpolder. Dit is een reëel risico waarvoor Delfland lastig zelf beheersmaatregelen kan nemen.
 - b. verlies aan areaal natuurvriendelijke oever in o.a. de Rietputten en de Krabbeplas en als gevolg van het dempen van watergangen. De Keur stelt

echter dat elke m2 NVO die verloren gaat, ergens moet worden gecompenseerd.

- c. toename van emissies naar het oppervlaktewater (o.a. afstromend wegwater). Via vergunningverlening kan Delfland daar op toezien.
2. een toename van de kosten voor het beheer & onderhoud van het watersysteem als gevolg van de aanleg van de weg, b.v. vanwege de vele extra kunstwerken om de weg waterhuishoudkundig in te passen of vanwege het aanpassen van bestaande waterkeringen als gevolg van een toename van de economische waarden in het te beschermen gebied na de aanleg van de weg (en daarmee een toename van de eventuele gevolgen van een mogelijke overstroming). Ook dit is een reëel risico voor Delfland.
3. niet kunnen voldoen aan de in de provinciale verordening vastgelegde beschermingsniveau's tegen wateroverlast door inundatie. Deels is dit het gevolg van bestaande knelpunten in de waterafvoer en in de wateraanvoer. Anderzijds is er een risico op een toename van de wateroverlast vanwege de toename van het verhard oppervlak in het gebied, het dempen van verschillende watergangen en het kruisen van een aantal hoofdwatergangen als gevolg van de aanleg van de weg. Zonder aanvullende maatregelen om water vast te houden of te bergen neemt het risico van wateroverlast toe. Dit risico neemt verder toe vanwege de zettinggevoelige bodem per plaats waardoor extra maaiveldafval kan optreden. Over de extra te nemen maatregelen als gevolg van de weg dienen met het Ministerie van I&M nadere afspraken gemaakt te worden.
4. risico van verontreiniging van het oppervlaktewater als gevolg van de aanleg van de weg, o.a. afvoer van afstromend regenwater van de weg, kruising van de riolering nabij de Zuidbuurt en lozing van (zout) grondwater (kwel). Hiertoe dienen aanvullende maatregelen genomen te worden (zie o.a. memo Effecten) en afspraken met het Ministerie van I&M gemaakt te worden. Beheersmaatregel: Delfland kan bij de vergunningverlening hierop toetsen.
5. risico van het niet kunnen waarborgen van een doelmatig en duurzaam afvalwatertransport vanwege het kruisen van de rioolpersleiding ter hoogte van de Delflandse dijk. Een extra risico vormt het optreden van zetting in de jaren na aanleg van de weg. Naar verwachting kunnen hier aanvullende maatregelen en afspraken met Ministerie van I&M gemaakt worden.
6. toename van het risico dat de beoogde zwemwaterkwaliteit voor de Krabbeplass niet kan worden gerealiseerd vanwege het verdwijnen van het zuiveringsmoeras en het beperken van de doorstroombmogelijkheden als gevolg van de aanleg van de weg.
7. een mogelijk risico van overstroming als gevolg van de diepteligging van de weg waardoor de weg het laagst gelegen punt is in de polder en als het ware bij een calamiteit als een 'afvoerput' functioneert. De verwachting is dat in het ontwerp van de weg hier beheersmaatregelen voor kunnen worden genomen
8. een mogelijke toename van het risico op overstroming vanuit de rivier vanwege de risico's voor de stabiliteit van de primaire waterkering als gevolg van ingravingen in de Delflandse dijk naast de risico's van het doorsnijden van de primaire waterkering en het plaatsen van een vervangende waterkering. De verwachting is dat hiertoe afdoende beheersmaatregelen voor te treffen zijn.

9. een mogelijke toename van het risico en met name de gevolgen van een overstroming vanuit de boezem als gevolg van een toename van de economische waarden in de door de secundaire (en overige) waterkeringen te beschermen gebieden als gevolg van de aanleg van de weg. Het verhogen conform een andere veiligheidsklasse van de waterkering is voor dit risico naar verwachting een goede beheersmaatregel. Wel dienen afspraken gemaakt te worden over de financiering van deze aanpassingen van de waterkering. Het berekenen en vaststellen van normen en veiligheidsklassen doet RWS.
10. De politieke gevoeligheid van het project kan de relatie verstoren tussen partijen. Effecten of belangen van Delfland kunnen door andere partijen worden uitgespeeld. Het moment en de manier waarop wordt gecommuniceerd naar buiten toe, moet daarom zorgvuldig gebeuren.